

2015 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

GIMTOJI KALBA (BALTARUSIŲ)

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

Rašymas

Сачыненне

Pagrindinė sesija

4 чэрвеня 2015 г.

Час – 2,5 гадзіны

ТЛУМАЧЭННІ:

- З трох прапанаваных заданняў выбярыце адно і выканайце яго.
- Ваш тэкст павінен быць аб'ёмам 250–350 слоў (прыблізна 1–1,5 старонкі фармата А4).
- Пасля таго, як работа будзе напісана, палічыце і напішыце прыблізную колькасць слоў у ёй (самастойных і службовых часцін мовы). Для гэтага вылічыце сярэдняе арыфметычнае колькасці слоў у першых пяці радках і атрыманую лічбу памножце на колькасць радкоў у вашай рабоце.
- Для чарнавіка і чыставіка выкарыстайце пазначаныя школьнай пячаткай аркушы. Не забудзьце напісаць сваё прозвішча, імя, жанр і адрасата пісьмовай работы.
- Пішыце выразна, разборліва, ручкай сіняга колеру. Ужываць карэктар забараняецца.
- Пасля заканчэння працы аддайце настаўніку і чыставік, і чарнавік. Чарнавік не правяраецца.

Выбяры адно з трох прапанаваных заданняў і выканай яго:

А

Па словах філосафа М. Бярдзяева, “у нацыю ўваходзяць не толькі чалавечыя пакаленні, але і камяні цэркваў, палацаў і сядзіб, ... каб зразумець волю нацыі, трэба пачуць гэтыя камяні”. З глыбіні стагоддзяў да нас дайшлі сведкі гісторыі нашай краіны – помнікі архітэктуры. Падзяліся ўражаннямі ад аднаго (ці некалькіх) такога помніка ў лісце да сябра. Не забудзь напісаць пра агульнае ўражанне, якое зрабіў на цябе помнік архітэктуры, апішы самыя цікавыя, на твой погляд, яго элементы. Магчыма, ты ведаеш нейкія цікавыя гісторыі, легенды, звязаныя з ім.

Жанр – ліст

Адрасат – твой равеснік

Б

У свеце чалавек не адзінокі, яго акружаюць іншыя людзі. Ёсць бацькі, якія аб ім клапацяцца, браты і сёстры, сваякі. А яшчэ ў чалавека ёсць сябры. Ва ўсе часы паэты апявалі святое братэрства блізкіх душ, святыя повязі сяброўства. І як цудоўна, калі сябры сапраўдныя!

Напішы сачыненне-разважанне, у якім паспрабуй адказаць на пытанні:

1. Каго можна назваць сапраўдным сябрам?
2. Сяброўства – вялікі дар чалавеку, сімвал вечнай гармоніі, ці дружба, якая існавала ў далёкім мінулым, знікла ў сучасным свеце?

Не забудзь прыдумаць цікавую назву сачынення.

Жанр – сачыненне-разважанне

Адрасат – чытачы часопіса

В

Ты – боль, паэзія. Ты – былъ.
Твае суровыя законы
Не для забаў, не для гульбы –
А пошук ісціны да скону.

Ты – рай, паэзія. Ты – рой
Адвечных дум, дзе мы згараем.
І толькі геніі парой
Жылі часова гэтым раем.

(Л. Галубовіч. Паэзія)

Кнігі акружаюць нас з дзяцінства. Аднак сёння цікавасць да літаратуры, на жаль, змяншаецца. Чытанне кніг замяняюць камп'ютэр, тэлевізар. Але цяжка ўявіць жыццё, поўнасцю пазбаўленае кнігі. Часцей за ўсё, калі чалавек любіць чытаць, то чытае ён прозу. Аматараў паэзіі менш, але гэта не азначае, што паэзія зусім знікае з нашага жыцця. У чалавека можа не быць любімага паэта, аднак у кожнага ёсць верш, які не пакінуў яго абыякавым.

Уяві, што ты ўдзельнік дыскусіі на інтэрнэт-форуме пра ролю паэзіі ў жыцці сучаснага чалавека. Выкажы свае адносіны да гэтай тэмы. Пішучы артыкул “Паэт ёсць сусвет, адным чалавекам аб'яднаны (В. Гюго)”, можаш выкарыстаць словы Л. Галубовіча і абапірацца на наступныя выказванні:

1. Паэзія аказвае вялікі ўплыў на жыццё не толькі грамадства, але і асобнага чалавека. Яна перагортвае штодзённыя погляды і меркаванні людзей, усё, што было нязначным, становіцца важным. І наадварот, рэчы, якія раней вылучаліся на першы план, становяцца другараднымі.

2. Мастацтва не корміць і не поіць чалавека, але нейкім незразумелым чынам робіць яго шчаслівым.

3. Паэт стварае свой вобраз, праз які імкнецца перадаць нешта дзіўнае і новае да свайго чытача.

Жанр – артыкул

Адрасат – моладзевая аўдыторыя